

ชื่อวิทยานิพนธ์

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกใช้อาหารชั้นสำเร็จรูป
ของเกษตรกรผู้เลี้ยงโคนมในจังหวัดขอนแก่น

ชื่อผู้ทำวิทยานิพนธ์

นายอุทัย สุขศิริ

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์วิรัช กงคะจันทร์)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ชัยชาญ วงษ์สามัญ)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประภัสสร เตชะประเสริฐวิทยา)

.....กรรมการ
(อาจารย์ไชยณรงค์ นาวานุเคราะห์)

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ลักษณะพื้นฐานบางประการของเกษตรกรผู้เลี้ยงโคนม ในจังหวัดขอนแก่น 2) สภาพการเลี้ยงโคนมในจังหวัดขอนแก่น 3) อิทธิพลของปัจจัยที่มีต่อการตัดสินใจเลือกใช้อาหารชั้นสำเร็จรูป 4) เปรียบเทียบปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกใช้อาหารชั้นสำเร็จรูปจำแนกตามสภาพการเลี้ยงโคนมของเกษตรกรผู้เลี้ยงโคนม

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยประกอบด้วย เกษตรกรผู้เลี้ยงโคนมที่เป็นสมาชิกสหกรณ์โคนมในจังหวัดขอนแก่น จำนวน 192 คน จากประชากร จำนวน 371 คน ซึ่งได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน และใช้แบบสัมภาษณ์เป็นเครื่องมือเก็บข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ โปรแกรม SPSS และใช้สถิติค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่า t-test และค่า F-test ผลการวิจัยมีดังนี้

เกษตรกรผู้เลี้ยงโคนมส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุเฉลี่ย 49.2 ปี มีระดับการศึกษาชั้นประถมศึกษา มีสมาชิกในครอบครัวเฉลี่ย 4.8 คน ประกอบอาชีพเลี้ยงโคนมเป็นอาชีพหลัก เกษตรกรผู้เลี้ยงโคนมส่วนใหญ่ได้รับข่าวสารเกี่ยวกับอาหารชั้นสำเร็จรูป จากการเข้าร่วมประชุมกับหน่วยงาน

ที่ผลิตอาหารชั้นสำเร็จรูปเพื่อจำหน่าย ทักษะศึกษา การเยี่ยมชมของพนักงานหน่วยงานที่ผลิตอาหารชั้นสำเร็จรูปเพื่อจำหน่ายและวารสารเกี่ยวกับการเลี้ยงสัตว์

เกษตรกรผู้เลี้ยงโคนมมีจำนวนโคนมที่เลี้ยงเฉลี่ย 17.5 ตัวต่อฟาร์ม ที่ตั้งพื้นที่ในการเลี้ยงโคนมส่วนใหญ่อยู่นอกเขตชลประทาน ขนาดเนื้อที่ในการเลี้ยงโคนมเฉลี่ย 18.5 ไร่ ส่วนใหญ่ปลูกหญ้าธัญพืช และหญ้าที่ร่วมกับกัญญะ โดยหญ้าที่ปลูกสามารถใช้เลี้ยง เฉลี่ย 7.8 เดือนต่อปี แรงงานที่ใช้ในการเลี้ยงโคนมเฉลี่ย 2.3 คน อาหารชั้นสำเร็จรูปที่เกษตรกรผู้เลี้ยงโคนมเคยใช้และใช้อยู่เฉลี่ย 2.3 ตรา อัตราการใช้อาหารชั้นสำเร็จรูป เฉลี่ย 51.8 กิโลกรัมต่อวันต่อฟาร์ม เกษตรกรผู้เลี้ยงโคนมจัดเก็บฟางข้าวไว้ใช้เลี้ยงโคนมในฤดูแล้ง ปริมาณน้ำนมดิบที่เกษตรกรผู้เลี้ยงโคนมผลิตได้เฉลี่ยต่อเดือน คือ 1,826 กิโลกรัมต่อฟาร์ม โดยขายน้ำนมดิบได้ราคาเฉลี่ยกิโลกรัม 7.9 บาท และส่วนใหญ่ขายน้ำนมดิบให้กับสหกรณ์โคนมขอนแก่น

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกใช้อาหารชั้นสำเร็จรูปของเกษตรกรผู้เลี้ยงโคนมมี 6 ปัจจัย คือ 1) ปัจจัยด้านคุณภาพของอาหารชั้นสำเร็จรูป ได้แก่ ปริมาณน้ำนมดิบที่เพิ่มขึ้นสุขภาพโคนมที่ดีขึ้น โคนมแสดงการเป็นสัดชัดเจนและผสมติดง่ายหลังจากการใช้อาหารชั้นสำเร็จรูปจากบริษัทอาหารสัตว์ และความน่ากินของอาหารชั้นสำเร็จรูปที่มีผลต่อการกินอาหารของโคนม 2) ปัจจัยด้านคุณสมบัติทางกายภาพของอาหารชั้นสำเร็จรูป ได้แก่ ขนาดเม็ด ความเป็นฝุ่นผง ความหอม การมองเห็นวัตถุดิบอาหารสัตว์ที่มีคอกอาหารชั้นและความเข้มของสีอาหารชั้นสำเร็จรูป 3) ปัจจัยด้านการจัดจำหน่ายของหน่วยงานที่ผลิตอาหารชั้นสำเร็จรูปเพื่อจำหน่าย ได้แก่ สามารถเปลี่ยนสินค้าได้ในกรณีไม่พึงพอใจ มีอาหารสัตว์เพียงพอกับความต้องการ มีบริการจัดส่งถึงฟาร์ม และมีอาหารครบทุกประเภทโคนมไว้บริการ 4) ปัจจัยด้านการเป็นสมาชิกภาพของเกษตรกรผู้เลี้ยงโคนม ได้แก่ การเป็นสมาชิกสหกรณ์โคนมและศูนย์รับซื้อน้ำนมดิบ 5) ปัจจัยด้านการส่งเสริมการขายและบริการของหน่วยงานที่ผลิตอาหารชั้นสำเร็จรูปเพื่อจำหน่าย ได้แก่ อาหารชั้นสำเร็จรูปราคาถูก การประกันราคาอาหารชั้นสินเชื่อบริการที่ได้รับการเยี่ยมชมของพนักงาน การลด แลก แจก แถม และการเข้าร่วมประชุม และ 6) ปัจจัยด้านการได้รับคำแนะนำจากบุคคลต่าง ๆ ได้แก่ การได้รับคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญที่เกษตรกรผู้เลี้ยงโคนมเชื่อถือ เพื่อนบ้าน ผู้นำกลุ่ม พนักงานของหน่วยงานที่ผลิตอาหารชั้นสำเร็จรูปเพื่อจำหน่าย และพนักงานของสหกรณ์โคนมหรือศูนย์รับซื้อน้ำนมดิบ

ผลการเปรียบเทียบอิทธิพลของปัจจัยที่มีต่อการตัดสินใจเลือกใช้อาหารชั้นสำเร็จรูปกับสภาพการเลี้ยงโคนมของเกษตรกรมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ตามพื้นที่ในการเลี้ยงโคนม จำนวนพื้นที่ปลูกหญ้า ระยะเวลาที่เกษตรกรมีหญ้าสดให้โคนมกินอย่างเพียงพอ ระยะเวลาการประกอบอาชีพการเลี้ยงโคนม จำนวนตราอาหารชั้นสำเร็จรูปที่เกษตรกรเคยใช้ จำนวน

อาหารชั้นสำเร็จรูปทั้งหมดที่ใช้ในการเลี้ยงโคนม จำนวนโคนมทั้งหมด และจำนวนน้ำนมดิบที่เกษตรกรผลิตได้ต่อเดือน

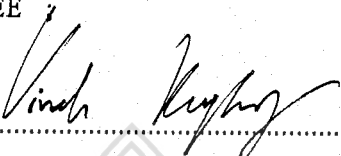
จากการศึกษามีข้อเสนอแนะ ดังนี้ 1) แนวทางการให้บริการอาหารชั้นสำเร็จรูปของหน่วยงาน ที่ผลิตและจำหน่ายอาหารชั้นสำเร็จรูปเพื่อให้ประสบผลสำเร็จในการขายอาหารชั้นสำเร็จรูปควรคำนึงถึง ด้านกายภาพของอาหารชั้นสำเร็จรูป การบรรจุหีบห่อ คุณภาพของอาหารชั้นสำเร็จรูป การขายอาหารชั้นสำเร็จรูปผ่านสหกรณ์ผู้เลี้ยงโคนมหรือศูนย์รับซื้อน้ำนมดิบ การใช้สื่อบุคคลในการส่งเสริมการขาย การบริการในการขายอาหารชั้นสำเร็จรูป การทำกิจกรรมส่งเสริมการขายของพนักงานขายของหน่วยงานที่ผลิตอาหารชั้นสำเร็จรูปเพื่อจำหน่ายและการโฆษณาอาหารชั้นสำเร็จรูปของหน่วยงานที่ผลิตอาหารชั้นสำเร็จรูปเพื่อจำหน่าย 2) แนวทางการให้บริการอาหารชั้นสำเร็จรูปแก่เกษตรกรผู้เลี้ยงโคนมของพนักงานหน่วยงานที่ให้บริการอาหารชั้นสำเร็จรูปพนักงานควรคำนึงถึงสภาพการเลี้ยงโคนมที่แตกต่างกันของเกษตรกร เพื่อนำเสนอปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกใช้อาหารชั้นสำเร็จรูปได้ตรงกับความต้องการของเกษตรกรผู้เลี้ยงโคนม ซึ่งจะทำให้เกิดการตัดสินใจเลือกใช้อาหารชั้นสำเร็จรูปของตน และเป็นประโยชน์ต่ออาชีพการเลี้ยงโคนมของเกษตรกร

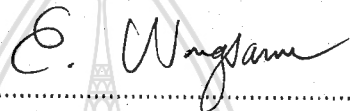

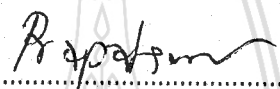
THESIS TITLE : FACTOR INFLUENCING DECISION MAKING ON THE
SELECTION OF FEED CONCENTRATE OF DAIRY
FARMERS IN CHANGWAT KHON KAEN

AUTHOR : MR. UTHAI SUKSIRI

THESIS ADVISORY COMMITTEE

.....Chairman
(Associate Professor Virach Kongkajan)

.....Member
(Assistant Professor Dr. Chaicharn Wongsamun)

.....Member
(Assistant Professor Prapassorn Techaprasertvitaya)

.....Member
(Mr. Chainarong Navanukraw)

ABSTRACT

The objectives of this study were to study : 1) some basic characteristics of dairy farmers in Changwat Khon Kaen., 2) dairy raising situation of dairy farmers in Changwat Khon Kaen., 3) factors influencing decision making on the selection of feed concentrate., 4) comparison between dairy raising conditions and factors influencing decision making on the selection of feed concentrate of the farmers.

The respondents of this study comprised of 192 out of 371 of dairy cooperatives member who were randomly selected by using multi-stage sampling technique. Structured interview schedules were used for data collection. Statistical Package for the Social Sciences Program (SPSS) was used for data analysis. Frequency distribution, percentage, arithmetic means, standard deviation, t-test and F-test were statistical tools for data analyse and comparison. The results of the study were the followings :

The research found that most of the dairy farmers were male, with an average of 49.2 years of age, completed primary school, had average family size of 4.8 members and dairy farming was their main occupation. They received feed information through participation in meeting, joining organized tours, visits to companies and reading magazines.

The average number of dairy cattle per farm was 17.5 heads. All farms were non-irrigated, with the average farm land of 18.5 rai. Pasture area which mainly was Ruzi and Ruzi-guinea mixed supplied fresh fodder adequately for 7.8 months within a year. Each farm used 2.3 family labours. The farmers used feed concentrate supplied from 2.3 companies. The feed used per farm per day was 51.8 kgs. Rice straw was the main source of roughage in the dry season. The average milk production was 1826.3 kgs per farm per month and sold at 7.9 baht/liter to the dairy cooperative.

The decision making on selection of the feed concentrate of the farmers was influenced by six groups of factors : 1) Quality of the feed concentrate which was indicated by yield of the milk, health conditions of the animals, clear sign of heating and easy conception, and palatability of the feed ; 2) Physical quality of the feed concentrate which was indicated by size of pallet, dustiness, aroma, appearance and color ; 3) Services of suppliers which were indicated by flexibility in feed substitution, regular supply and availability, delivery services, package services ; 4) Services of the cooperatives and milk collection centers ; 5) Promotional services from suppliers such as price reduction offer, price guarantee, credit, visit by supplier's agents, extra bonus, and chance of meeting or conference with the supplying companies; and 6) Advices from respectable persons, neighbors or relatives, supplier agents and the cooperative's authorities.

Comparisons of farmers decision on the selection of feed concentrate were significantly different at 0.05 level between those with accessibility to irrigation water, size of pasture land, duration of available fresh fodder, length of time in dairy farming career, number of the trade brands that had been used, quality of the feed needed, total number of the cattle and milk yield per month.

The recommendations from the study were : 1) For to be feed companies to be successful in sell management the following to be considered : 1.1) quality the feed concentrate 1.2) physical quality, 1.3) services of suppliers, 1.4) services of the cooperatives and milk collection center 1.5) promotional services from suppliers and 1.6) advices from respectable persons and 2) Improving sell management by considering the raising condition of the farmers in order to offer choices of option to satisfy the farmers needs.